

Nr 124.

Av herr **Nilsson, Johan**, i Skottlandshus **m. fl.**, med förslag till lag om allmänna vägar på landet.

I proposition nr 100 framlade Kungl. Maj:t för 1922 års riksdag förslag till lag om allmänna vägar på landet. Enligt detta förslag, beträffande vars detaljer må hänvisas till nämnda proposition, skulle i främsta rummet för vinnande av erforderlig utjämning av vägbördans fördelning väghållningsdistrikten utvidgas till att omfatta vederbörande landstingsområden. Beslutanderätten angående det sålunda förstörade vägdistriktets angelägenheter skulle utövas av landstinget, därvid dock ombuden för landstingsområdets städer ej skulle äga deltaga i överläggningar och beslut. Det hittillsvarande vägunderhållet in natura skulle avskaffas. Väghållningen skulle ombesörjas genom en huvudsakligen av landstinget utsedd vägstyrelses försorg samt under ledning av en tekniskt utbildad vägdirektör med biträde av vägmästare. Medel till täckande av utgifterna för vägväsendet skulle erhållas genom uttagande inom det nya vägdistriktet av särskild vägskatt, vilken skulle utgå efter i huvudsak samma grunder, som angivas i nu gällande väglag. Till kostnaderna för vägdistriktets vägunderhåll och vinterväghållning skulle utgå statsbidrag, icke obetydligt överstigande det, som för närvarande utgår. Köpingar och municipalsamhällen skulle fortfarande ingå i de nya vägdistrikten och alltså alltjämt erlägga vägskatt, men skulle beträffande de trafikleder inom dessa samhällen, vilka ansåges nödiga för den allmänna samfärdseln, väghållningen bekostas av vägdistrikten.

Omförmälda proposition, som hänvisades till andra särskilda utskottet, blev av nämnda utskott avstyrkt. (11 saml. 2 avd. 1 häft. utlåtande nr 1.) Emellertid framgår det av utskottets utlåtande jämte därvid fogade reservationer, att icke mindre än femton av utskottets tjugu ledamöter gillade förslaget huvudgrunder. Anledningen till att utskottets utlåtande icke blev tillstyrkande var, såsom av utlåtandet framgår, den, att en utslagsgivande del av utskottets ledamöter icke ville ansluta sig

till Kungl. Maj:ts förslag, med mindre detta i fråga om vägskattens fördelning å de olika beskattningsföremålen och storleken av det för vägunderhåll och vinterväghållning utgående statsbidraget underginge vissa ändringar.

Resultatet av utskottsbehandlingen blev följande: Sex ledamöter, vilka dikterade utskottets utlåtande, hemställde om avslag å propositionen under uttryckligt framhållande, att de funnit förslaget ägnat att i huvudsakligen oförändrat skick upphöjas till lag samt att endast farhågan för genomförandet av nyss antydda ändringar i förslaget föranlett deras avisande hållning.

*Herr von
Sneiderns
m. fl.
reservation.*

Herr von Sneidern jämte sex andra ledamöter ansågo sig kunna godkänna förslagens grunder och hemställde förty om bifall till förslaget dock med vissa ändringar, de viktigaste rörande vägskattens fördelning å de olika beskattningsföremålen samt statsbidraget till vägunderhåll och vinterväghållning. Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle den till grund för vägskattens utgående liggande vägfyren, i huvudsaklig överensstämmelse med vad för närvarande gäller, beräknas på det sätt, att en vägfyrek påfördes jordbruksfastighet för varje 100 kronor av dess taxeringsvärde, frälseränta och all annan fastighet för varje 200 kronor av taxeringsvärdet samt inkomst för varje 30 kronor av den beskattningsbara andelen därav. Enligt herr von Sneiderns reservation skulle däremot en vägfyrek påföras jordbruksfastighet för varje 200 kronor av taxeringsvärdet, frälseränta och all annan fastighet för varje 300 kronor av taxeringsvärdet samt inkomst oförändrat för varje 30 kronor av den beskattningsbara andelen därav. I fråga om statsbidraget till vägunderhåll och vinterväghållning avvek herr von Sneiderns reservation från propositionen därutinnan att det så kallade grundbidraget, vilket i propositionen bestämts till 30 procent av vägdistriktets verkliga kostnad för vägunderhåll och vinterväghållning, enligt reservationen skulle utgå med 40 procent å berörda kostnad.

*Herr Johans-
sons i Brän-
alt reserva-
tion.*

Herr Johansson i Bränalt hemställde om skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om nytt lagförslag, byggt på den grundsatsen, att kostnaderna för vägväsendet skulle vila å landets samtliga skattskyldiga utan åtskillnad mellan land och stad, men tillkännagav reservanten att han i övrigt anslutit sig till den mening, som kommit till uttryck i herr von Sneiderns reservation.

*Herr Asp-
lund's reser-
vation.*

Herr Asplund anförde i avgiven reservation, att han, som inom utskottet yrkat avslag å propositionen, ansågo, att herr von Sneiderns reservation bort godkännas dock med den ändring, att vägskatten komme

att utgå i enlighet med propositionens bestämmelser samt att i fråga om statsbidraget grundbidraget utginge efter samma procentsats som enligt Kungl. Maj:ts förslag, varemot det så kallade tilläggsbidraget borde undergå viss höjning.

Herr Borell jämte fyra andra ledamöter hemställde om avslag å Kungl. Maj:ts proposition samt om skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om förnyad skyndsamt utredning av vägfrågan med beaktande av vissa av reservanterna angivna synpunkter. *Herr Borell
m. fl. reservation.*

Vid frågans avgörande i riksdagen bifölls utskottets hemställan i första kammaren med 59 röster mot 50, vilka tillföllu den av herr von Sneidern m. fl. avgivna reservationen, samt i andra kammaren med 103 röster mot 99, vilka avgåvos för nyssnämnda reservation.

Av vad som förekommit under ärendets behandling i riksdagen framgår, att det stora flertalet av riksdagens ledamöter anslutit sig till de grunder, som uppbära det vid 1922 års riksdag framlagda förslaget. Anledningen till frågans fall var icke missnöje med den föreslagna organisationen, ej heller farhågor för de ökade kostnader, som ett rationellt ordnande av vägväsendet ofrånkomligen måste medföra, utan anledningen var den, att enighet ej kunde vinnas om vägs kattens fördelning å de olika beskattningsföremålen.

Emellertid torde det knappast vara välbetänkt att längre uppskjuta vägfrågans lösning. Såsom det så många gånger framhållits och även inom riksdagen allmänt vitsordats har den ökade trafiken på de allmänna vägarna medfört, att vägunderhållet icke längre kan tillfredsställande ombesörjas av naturavghållarna. Följden härav har blivit, att vägarna sedan någon tid tillbaka i avsevärd utsträckning äro utsatta för en fortgående förstörelse. Givet är, att denna förstörelse måste hejdas, de uppkomna skadorna effektivt avhjälpas samt vägarna försättas i ett sådant skick, att de bliva ägnade att tåla förekommande samfärdsel. Därest ej för sådant ändamål nödiga åtgärder skyndsamt vidtagas, lär det komma att visa sig, att dröjsmålet måste föranleda långt mera omfattande och dyrbara åtgärder än som skulle behövt förekomma vid ett tidigare ingripande. Genomförandet av en ny väglagstiftning framstår därför i närvarande stund som ett trängande behov, vars tillgodoseende icke utan våda kan undanskjutas. Vid sådant förhållande hava vi ansett oss böra göra försök att utan dröjsmål bringa frågan till lösning genom att föreslå riksdagen att antaga erforderliga lagförslag i ämnet.

Beträffande huvudprinciperna för det ifrågasatta nya förslaget finnes ingen anledning att göra avvikelser från den vid 1922 års riksdag fram-

lagda propositionen. Såsom förut anförts hava dessa principer vunnit allmänt gillande. Uti den förut omförmälda av herr von Sneidern m. fl. vid 1922 års riksdag avgivna reservationen hemställdes om vissa ändringar i det då framlagda förslaget.

Den viktigaste av dessa ändringar var den, att grunderna för de olika beskattningsföremålens deltagande i vägskattens utgörande jämkades till förmån för jordbruksfastigheterna. Det framhölls nämligen att, därest propositionen i denna del skulle följas, komme jordbruksfastigheterna att bliva över hövan betungade. Vi hava icke tvekat att i detta avseende följa ifrågavarande reservation och bedja att såsom motivering härför få åberopa vad reservanterna anført.

Även i övrigt och på de av nämnda reservanter anförda skäl ansluta vi oss till de av dem föreslagna ändringarna i Kungl. Maj:ts förslag, allenast med ett undantag, nämligen i fråga om statsbidraget till vägunderhåll och vinterväghållning. Vi hava nämligen ansett oss icke böra vidhålla reservanternas förslag, att det i propositionen omförmälda grundbidraget, som beräknas å sammanlagda verkliga kostnaden för vägunderhåll och vinterväghållning jämte vissa administrationskostnader, skulle höjas från av Kungl. Maj:t föreslagna trettio procent å kostnadssumman till fyrtio procent. En sådan förhöjning synes ägnad att väcka betänkligheter ur statsfinansiell synpunkt samt icke minst med hänsyn till angelägenheten av att städe upprätthålla vägdistriktens intresse av att iakttaga sträng sparsamhet. Vi hava alltså i detta avseende återgått till Kungl. Maj:ts förslag.

På grund av vad sålunda anförts få vi vördsamt hemställa,

att riksdagen ville för sin del antaga härvid
såsom bilaga fogade förslag till lag om allmänna vägar
på landet.

Stockholm den 20 januari 1923.

Joh. Nilsson,
Skottlandshus.

Edw. Larson.

L. Tjällgren.

Bilaga.

Förslag

till

Lag

om allmänna vägar på landet.

Härigenom förordnas, som följer:

1 KAP.

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Denna lag avser allmän väg på landet. Sådan väg är av två slag:

a. *landsväg*, vartill hänföres väg, som provas nödig för allmänna samfärdseln;

b. *ödebygdsväg*, varmed förstås väg, som till avsevärd längd sträcker sig över fjäll, genom skogar eller genom glest befolkade trakter och som, ehuru den icke provas nödig för allmänna samfärdseln, likväl finnes vara till gagn för det allmänna såsom ägnad att främja landets uppodlande och bebyggande.

2 §.

Till väg höra — förutom vägbana — vägren, slänt, bankett, vägdike, trumma, skyddsvärn, kilometermärke, vägvisare, varningstavla, i samband med vägen liggande upplagsplats så ock annan för vägens bestånd eller ändamål utförd anordning.

Såsom väg anses bro och färja, varom i 4 § stadgas, så ock för den allmänna samfärdseln allenast vintertiden avsedd körled, som funnits av ålder eller eljest provas nödig (*särskild vinterväg*).

3 §.

Väg skall läggas där den tarvas och var den jämnast och genast göras kan. Den skall med avseende å fasthet, bredd, lutningsförhållanden och beskaffenhet i övrigt vara lämpad efter den samfärdsel, som därå kan väntas framgå.

4 §.

Där väg skall ledas över vatten eller eljest så, att den icke kan frändras å marken, skall byggas bro; dock må, där bro över vatten icke kan läggas utan oskäligen kostnad eller synnerlig olägenhet, i stället hållas färja eller, när fråga är om ödebygdsväg, annan lämplig anordning vidtagas.

5 §.

Går väg utmed eller över vatten eller fördjupning eller eljest på sådan höjd över den angränsande marken, att därav kan uppstå våda för vägförande, skall vid vägen anbringas nödigt skyddsvärn.

Vid väg skall ock uppsättas varningstavla, där sådan för samfärdselns säkerhet erfordras.

Där vägar stöta samman, skall vägvisare anbringas.

6 §.

Väg skall städse hållas i ett för samfärdseln fullt tillfredsställande skick, och skall förty vid varje tid av året åt vägen ägnas den tillsyn och det arbete, som för sagda ändamål erfordras; dock må det ej fordras, att vägbanan hålles fri från hinder av snö eller is i större omfattning än som kräves för samfärdsel med fordon, som framföres av dragare, med mindre Konungens befallningshavande annorledes förordnat. Väg skall, intill dess annat varder i vederbörlig ordning medgivet, vidmakthållas till bredd och beskaffenhet i övrigt, som genom författning eller särskilt meddelad föreskrift stadgats.

Bliver genom särskild vinterväg annan väg under vintertid obehöflig, vare dess hållande i fargillt skick under samma tid ej nödigt.

Upptages med anledning av snöfall eller av annan skäligen orsak vid sidan av väg tillfällig körled, som hålles i farbart stånd, må med vägens försättande i laggillt skick anstå, så länge sådant till följd av det inträffade hindret är nödigt.

7 §.

Utän hinder av den rätt annan kan äga i avseende å mark, som för väg tagits i anspråk, må vägen för sitt ändamål brukas. Innehavare av inteckning eller annan sakrätt, varav marken besvärades, då den sålunda togs i anspråk, vare dock vid sin rätt bibehållen.

8 §.

Väghållning omfattar:
byggande av väg (9 §),
vägunderhåll (10 §),
vinterväghållning (11 §).

9 §.

1 mom. Till byggande av väg räknas:

- a. anläggning av ny väg;
- b. nybyggnad av bro;
- c. anordnande av ny färjförbindelse;
- d. förändring av vägs läge i plan (*omläggning*);
- e. förbättring av vägs profil.

2 mom. Nedannämnda arbeten skola ock, i den mån deras beskaffenhet och de med dem förbundna kostnaderna i vederbörlig ordning prövas böra därtill föranleda, räknas till byggande av väg, nämligen:

- a. ombyggnad av bro;
- b. förbättring av färjförbindelse;
- c. vägs förändring till bredden;
- d. vägs grundförstärkning;
- e. vägs förseende i övrigt med inrättning eller anordning, som förut icke funnits; samt
- f) botande av sådan skada å väg, som uppkommit genom naturhändelse, såsom jordras, översvämningar eller dylikt.

10 §.

Vägunderbåll omfattar:

1. anskaffande av väglagningsämnen;
2. väglagningsämnenas framforslande och uppläggande å bestämda platser;
3. vägbanans befriande från ävja, dess avvattning samt lagning av uppkomna mindre brister (*flickning*);
4. förnyande av vägbanas slitlager, dikesrensning, ombyggnad av trumma ävensom alla övriga arbeten för vägs vidmakthållande, i den mån desamma icke enligt vad i 9 § är sagt, äro att hänföra till byggande av väg; samt
5. öppnande och stängande av rörlig bro samt drift av färja.

11 §.

Vinterväghållning omfattar arbeten för vägbanas hållande till erforderlig bredd fri från hinder av snö eller is ävensom för dess utmärkande, där så tarvas, så ock för vägbanas bättrande genom påskottning av snö, där å kortare sträckor till följd av ojämn snösamling uppstått menföre.

12 §.

Skyldighet att ombesörja väghållningen åligger varje landstingsområde, med undantag av dithörande stad, såsom en gemensamhet för sig (*vägdistrikt*), dock med den inskränkning, som föranledes av vad i 3 kap. stadgas om byggande och underhåll av ödebygdsväg.

Vad nu är sagt må ej infatta hinder för kommun eller municipalsamhälle att lämna bidrag till byggande av väg.

13 §.

Åligger någon, på grund av särskild förpliktelse, att verkställa väghållning, må därvid förbliva, därest ej, i den ordning som i 2 kap. 3 § sägs, väghållningen övertages av vägdistriktet.

14 §.

Vägdistrikt åliggande väghållning skall verkställas genom en för ändamålet utsedd vägstyrelsens försorg.

15 §.

I avseende å väg inom köping eller annat samhälle på landet, för vilket 1 kap. i lagen om fastighetsbildning i stad äger tillämpning, är samhället skyldigt att, i den mån vägen på grund av nämnda lag skall vara upplåten för allmänt begagnande såsom gata, för vägdistriktets räkning utgöra väghållningen mot ersättning på sätt nedan stadgas, och är samhället berättigat att jämväl i övrigt utföra väghållningen mot sådan ersättning.

För väghållning, som sålunda verkställas av köping eller annat samhälle på landet, skall vägdistriktet utgiva ersättning till vederbörande samhälle, dock icke med högre belopp än det, vartill kostnaden för väghållningens utförande efter samfärdselns behov skäligen kan skattas.

Ersättning för byggande av väg, som efter vad nu är sagt tillkommer samhälle, skall utbetalas i mån av byggnadsarbetets utförande. Uppstår tvist om beloppet eller om sättet för dess erläggande, skall den hänskjutas till bedömande av tre gode män, vilka utses en av Konungens befallningshavande och en av vardera parten. Fullgöres ej vad part, som skall välja god man, i sådant avseende åligger eller avsäger sig av part utsedd god man uppdraget eller deltagar ej denne i gode männens arbete på sätt för dess vederbörliga fortgång kräves, skall god man utses av domhavanden i orten. Emot gode männens beslut må ej klagan föras. I övrigt skall lagen om skiljemän i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Den samhälle tillkommande ersättning för vägunderhåll och vinterväghållning skall årligen erläggas med belopp, som i brist på överenskommelse fastställs i den ordning, som nyss sagts. Sådan fastställelse skall gälla för en tid av tio år från det fastställelsen skedde. Har sådan fastställelse skett och övertages under nämnda tid enskild trafikled inom samhället till allmänt underhåll eller bygges ny väg eller övertager samhället till underhåll vägsträcka, som förut underhållits av vägdistriktet, skall den ersättning för ökning i vägunderhåll och vinterväghållning, som må tillkomma samhället, i händelse av tvist, i enahanda ordning särskilt fastställas för återstående delen av löpande tioårsperiod. Indrages under nämnda tid väg, för vars hållande ersättning fastställts, skall ersättnings-

beloppet i enahanda ordning jämkas. Inträda under löpande tioårsperiod väsentligen förändrade förhållanden i avseende å vägunderhåll eller vinterväghållning, må Konungens befallningshavande förordna, att ny fastställelse av ersättningen skall äga rum.

16 §.

A kronans allmänning må sand, grus eller sten till vägs underhåll utan ersättning tagas efter vederbörande skogstjänstemans anvisning.

Om hämtning av väglagningsämnen från kronans jordbruksdomäner stadgas särskilt.

Vill någon å annan mark taga sand, grus eller sten till vägs underhåll, och kan överenskommelse med jordägaren icke träffas, äger häradsrätten, då väghållningsskyldig eller vägstyrelse därom instämmer talan, bestämma, varest nämnda väglagningsämnen tjänligast och till minsta skada för jordägaren må avhämtas samt till vilket belopp ersättning därför skall utgivas.

17 §.

Närmare bestämmelser angående tillämpningen av denna lag meddelas av Konungen.

2 KAP.

Om landsväg.

1 §.

Fråga om byggande av landsväg ankommer på Konungens befallningshavandes prövning; och tillkommer det jämväl befallningshavanden att avgöra, huruvida arbete, varom förmåles i 1 kap. 9 § 2 mom., är att hänföra till byggande av väg.

2 §.

Göres hos Konungens befallningshavande ansökning om anläggning av ny landsväg, skall befallningshavanden, där ansökningen gjorts av annan än vägstyrelsen, inhämta dennas yttrande i ärendet. Därest ansökningen icke omedelbart avslås, har Konungens befallningshavande att medelst tillkännagivande i länskungörelserna och i en eller flera tidningar inom orten kalla trafikanter samt övriga, vilka saken kan angå, att vid sammanträde inför befallningshavanden eller den befallningshavanden förordnar yttra sig rörande ansökningen. Vid sammanträdet skall utsättas viss kort tid, inom vilken påminnelser i ärendet må ingivas till Konungens befallningshavande.

Föranleder icke den sålunda vunna utredningen avslag å ansökningen, skall Konungens befallningshavande låta upprätta plan och kostnadsförslag rörande företaget. Berörda plan och förslag, skola, sedan de under viss kort tid

och i den ordning Konungens befallningshavande bestämmer hållits tillgängliga för allmänheten, granskas av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Efter det jämväl landstinget eller dess förvaltningsutskott erhållit tillfälle att yttra sig samt Konungens befallningshavande föranstaltat om den utredning i övrigt, som kan anses erforderlig, meddelar befallningshavanden beslut i ärendet.

Vad ovan stadgats skall äga motsvarande tillämpning i det fall, att Konungens befallningshavande själv upptager fråga om anläggning av ny landsväg.

Att i vissa fall för vägs byggande erfordras tillstånd av vattendomstol, därom stadgas i vattenlagen.

3 §.

I enahanda ordning, som i 2 § stadgas, behandlas jämväl övriga frågor om byggande av väg; dock ankommer det på Konungens befallningshavandes prövning, huruvida annan av de i 2 § stadgade åtgärder än hörande av vägstyrelsen bör äga rum.

Vad nu är sagt skall i tillämpliga delar gälla angående inrättande av särskild vinterväg, meddelande av tillstånd till sådan ändring av vägs bredd eller beskaffenhet i övrigt, som avses i 1 kap. 6 § första stycket, även om ändringen ej är att hänföra till byggande av väg, förändring av ödebygdsväg eller enskild väg till landsväg, indragning av landsväg eller särskild vinterväg ävensom angående övertagande av sådan förpliktelse till väghållning, varom förmåles i 1 kap. 13 §.

4 §.

Vid ansökning enligt 2 eller 3 § skall fogas förbindelse att kostnadsfritt tillhandahålla erforderlig hantlangning för upprättande och granskning av plan och kostnadsförslag rörande det ifrågasatta företaget ävensom uppgift i vad mån erforderlig vägmark kommer att kostnadsfritt tillhandahållas.

5 §.

Vägunderhållet besörjes genom anlitande av entreprenad eller lega, genom vägvakter eller på annat sätt, som må finnas för ändamålet lämpligt.

Därest framskaffande av väglagningsämnen icke kan på frivillighetens väg åvägabringas, må därtill anlitas körlag, varom i 6 § förmåles.

6 §.

Där vägstyrelsen det yrkar, skola till körlag indelas lämpligt belägna och i övrigt tjänliga jordbruksfastigheter. Varje körlag skall därvid tilldelas viss vägsträcka med skyldighet för körlaget att, om sådant av landstinget påkallas, i enlighet med vägstyrelsens anvisningar i avseende å plats och sätt för arbetets utförande framskaffa de för vägsträckans underhåll erforderliga väglagningsämnen mot ersättning på sätt nedan sägs.

Vid körlagsindelning skall iakttagas, att körlagen fördelas så, att de

fastigheter, som därtill kunna anlitas, bliva i möjligaste mån lika därtill nyttjade samt att körlags vägsträcka förläggas så nära körlagets fastigheter som möjligt. Besvär, som enligt vad nu är sagt vilar å fastighet, åligger den, som brukar fastigheten.

Förslag till körlagsindelning uppgöres av vederbörande kommunalnämnder. Sedan vägstyrelsen granskat förslaget samt ägare och brukare av jordbruksfastigheter blivit å vederbörande kommunalstämmor hörda däröver, verkställer Konungens befallningshavande indelningen. Sådan indelning skall gälla tills vidare och intill dess beslut om ny körlagsindelning blivit i laga ordning meddelat.

7 §.

Körlagets medlemmar skola, där ej annorlunda överenskommits, taga del i det körlaget åliggande arbetet i förhållande till de i körlaget ingående fastigheternas taxeringsvärden.

8 §.

Inom varje körlag skola medlemmarna sig emellan för minst ett år i sänder utse en körfogde. Om valet skall underrättelse meddelas vägstyrelsen. Underlåter körlag att utse körfogde eller kunna körlagets medlemmar ej enas i valet av sådan, skall körfogde utses av Konungens befallningshavande.

Körfogde, som tjänstgjort i tre på varandra följande år, är ej skyldig att ånyo emottaga befattningen, förrän ytterligare tre år förflutit.

Körfogden skall tillse, att körlaget åliggande arbete behörigen fullgöres. Han skall ock uppbära och mellan medlemmarna i körlaget fördela den för arbetet utgående ersättningen.

9 §.

Skall enligt 5 § körlag anlitas, har vägstyrelsen att före den 1 november giva körlaget uppgift å den myckenhet väglagningsämnen, som under nästföljande år skall av körlaget framforslas, samt å tid då sådant arbete senast skall vara utfört; och äger vägstyrelsen därvid föreskriva särskilda tidrymder för framförande av olika delar av berörda myckenhet. Sådan tidrymd skall bestämmas på det sätt, att arbetet ej behöver lägga hinder i vägen för brådskande jordbruksarbete.

Körlaget erhåller av vägdistriktet för varje år skäligen ersättning för utfört arbete. Kan överenskommelse ej träffas angående ersättningens belopp, skall tvisten avgöras av gode män på sätt i 1 kap. 15 § sägs.

10 §.

Eftersättes körlag åliggande arbete, äger vägstyrelsen låta ombesörja arbetet. Överskjuter kostnaden härför den ersättning, som skolat tillkomma körlaget för arbetets utförande, är den försumlige skyldig att ersätta skillnaden.

11 §.

För ordnande av vinterväghållningen skola till snöploglag indelas lämpligt belägna och i övrigt tjänliga jordbruksfastigheter. Varje snöploglag skall därvid tilldelas viss vägsträcka med skyldighet för ploglaget att, där vägstyrelsen ej jämlikt 17 § träffat annan anstalt för vinterväghållningens ombesörjande, därå fullgöra vinterväghållningen mot ersättning på sätt nedan sägs.

Vid snöploglagsindelning skall iakttagas, att ploglagen fördelas så, att de fastigheter, som därtill kunna anlitas, bliva i möjligaste mån lika därtill nyttjade samt att ploglags vägsträcka förläggas så nära ploglagets fastigheter som möjligt. Besvär, som enligt vad nu är sagt vilar å fastighet, åligger den, som brukar fastigheten.

Förslag till snöploglagsindelning uppgöres av vederbörande kommunalnämnder. Sedan vägstyrelsen granskat förslaget samt ägare och brukare av jordbruksfastigheter blivit å vederbörande kommunalstämmor hörda däröver, verkställer Konungens befallningshavande indelningen. Sådan indelning skall gälla tills vidare och intill dess beslut om ny snöploglagsindelning blivit i laga ordning meddelat.

12 §.

De till samma snöploglag indelade fastigheter skola, där ej annorlunda överenskommits, i det ploglaget åliggande arbete sinsemellan taga del i förhållande till fastigheternas taxeringsvärden.

13 §.

Inom varje snöploglag skola medlemmarna sig emellan för minst ett år i sänder utse en snöplogfogde. Om valet skall underrättelse meddelas vägstyrelsen. Underlåter ploglag att utse snöplogfogde eller kunna ploglagets medlemmar ej enas i valet av sådan, skall snöplogfogde utses av Konungens befallningshavande. Intill dess snöplogfogde blivit utsedd, svara medlemmarna en för alla och alla för en för fullgörande av ploglagets skyldigheter.

Snöplogfogde, som tjänstgjort i tre på varandra följande år, är ej skyldig att ånyo emottaga befattningen förrän ytterligare tre år förflutit.

Snöplogfogden åligger att övervaka, det vinterväghållningen behörigen fullgöres, samt att för sådant ändamål vid inträffande behov utfärda uppåd till ploglaget att verkställa erforderligt arbete, vilket uppåd medlemmarna äro skyldiga att sinsemellan fortskaffa.

Snöplogfogde tillkommer att uppbära och mellan ploglagets medlemmar fördela den till ploglaget för dess vinterväghållning utgående ersättning.

14 §.

Vägstyrelsen skall söka träffa överenskommelse med ploglag angående beloppet av ersättningen för den ploglaget åliggande vinterväghållningen. Därest av vägstyrelsen ej yrkas, att sådan ersättning skall utgå i mån av utfört arbete,

skall ersättningen på en gång bestämmas för en tid av fem år, såvitt enighet ej vinnes om längre tid, dock högst tio år, att årligen utgå med belopp, som med avseende å den ploglaget tilldelade vägsträckans längd och beskaffenhet finnes skäligt.

Kan överenskommelse ej träffas angående ersättningens belopp, skall tvisten avgöras av gode män på sätt i 1 kap. 15 § sägs.

15 §.

Har ersättning för vinterväghållning blivit bestämd för viss period och inträda därunder väsentligen förändrade förhållanden i avseende å sådan väghållning, må Konungens befallningshavande på vederbörandes framställning förordna, att ny fastställelse av den till ploglag utgående ersättningen skall äga rum utan att periodens utgång avvaktas.

16 §.

Eftersättes snöploglags vinterväghållning, äger vägstyrelsen låta på lämpligt sätt avhjälpa bristerna. Kostnaden härför skall av den försumlige gäldas, därest ersättning för vinterväghållningen utgår med visst årligt belopp, i dess helhet, men eljest allenast i den mån kostnaden överskjuter den ersättning, som skolat tillkomma den försumlige för arbetets utförande.

17 §.

Kan inom någon ort vinterväghållning lämpligare besörjas genom annan anordning än snöploglag, äger vägstyrelsen därom träffa anstalt.

3 KAP.

Om ödebygdsväg.

1 §.

Uppstår fråga om anläggning av ödebygdsväg, skall, efter det förberedande plan och kostnadsförslag uppgjorts samt vägstyrelsen och vederbörande kommunalstämmor blivit i ärendet hörda, Konungens befallningshavande pröva, huruvida den tillämnade vägen är att hänföra till ödebygdsväg.

I samband med denna prövning äger Konungens befallningshavande ålägga vägdistriktet att, om företaget kommer till stånd, lämna bidrag till vägens byggande med visst belopp i penningar. Bidraget må i allmänhet icke sättas högre än till en sjättedel av beräknade kostnaden för företaget.

2 §.

Huruvida väg, som Konungens befallningshavande prövat vara att hänföra till ödebygdsväg, skall byggas eller ej, därom bestämmas i den ordning,

som är eller må varda föreskriven i fråga om beslut rörande användningen av statsanslag till sådana vägföretag.

3 §.

Anläggning av ödebygdsväg sker genom statens försorg.

Ödebygdsväg skall till byggnadssättet vara av så enkel beskaffenhet, som kan vara förenlig med vägens ändamål.

4 §.

När anlagd ödebygdsväg vunnit nödig stadga och fasthet, skall vägen övertagas till underhåll av vägdistriktet. Intill dess så skett, har distriktet ej annan förpliktelse med avseende å vägens byggande än i 1 § är sagt, ej heller skyldighet att deltaga i vägens underhåll den tid mark är bar.

Om vägens övertagande till underhåll av vägdistriktet meddelar Konungens befallningshavande, efter verkställd utredning, beslut att tillämpas från utgången av det år, då beslutet vunnit laga kraft. Från samma tid skall vad i 2 kap. stadgas om byggande och underhåll av landsväg i tillämpliga delar gälla med avseende å ödebygdsvägen, dock med iakttagande av vad i 5 § stadgas.

5 §.

Uppstår fråga om omläggning av ödebygdsväg, skall Konungens befallningshavande pröva, huruvida omläggningen länder det allmänna till gagn, och skola i övrigt, evad vägen är övertagen till underhåll av vägdistriktet eller ej, bestämmelserna i 1—4 §§ äga motsvarande tillämpning.

6 §.

Vad i 2 kap. stadgas angående vinterväghållning skall äga tillämpning med anseende å ödebygdsväg, ändå att vägen ännu icke blivit övertagen till underhåll av vägdistriktet.

4 KAP.

Om förvaltningen och bestridandet av kostnaderna för vägväsendet.

1 §.

Om vägdistriktets gemensamma angelägenheter, såvitt desamma icke tillhöra offentlig myndighets ämbetsåtgärd, tillkommer det landstinget att rådslå och besluta; dock må ej i landstingets överläggningar och beslut rörande dylik angelägenhet deltaga ombud för landstingsområdets städer.

2 §.

För varje vägdistrikt skall finnas en vägstyrelse, bestående av minst fem ledamöter jämte lika antal suppleanter. Av dessa förordnas en ledamot jämte

suppleant för honom av Konungens befallningshavande för fyra år i sänder. De övriga väljas av landstinget för en tid av fyra år, räknade från och med den 1 januari året näst efter det, då valet skett; dock skall, när val sker första gången, halva antalet eller, om detta icke är jämnt, det antal, som är närmast under hälften, utses för allenast två år. Avgår vald ledamot eller suppleant under den för honom bestämda tjänstgöringstid, skall fyllnadsvalet avse den tid, som för den avgångne återstår. Vid val bör tillses, att vägdistriktets särskilda delar såvitt möjligt bliva företrädna inom vägstyrelsen.

I avseende å villkoren för valbarhet samt rättighet att avsäga sig uppdraget skall vad om landstingsman finnes föreskrivet äga motsvarande tillämpning beträffande de av landstinget utsedda ledamöterna och deras suppleanter.

Vägstyrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande.

Distriktschefen i vederbörande väg- och vattenbyggnadsdistrikt eller den tjänsteman, som av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i hans ställe förordnas, är berättigad att övertvara vägstyrelsens sammanträden och delta i överläggningarna men ej i besluten samt att låta anteckna sin mening till vägstyrelsens protokoll. I god tid före sammanträde bör han erhålla uppgift å de ärenden, som därvid skola förekomma.

Det tillkommer landstinget att bestämma den ersättning, som må utgå till de av landstinget utsedda ledamöterna för uppdragets fullgörande, och äger av Konungens befallningshavande förordnad ledamot att av vägdistriktet åtnjuta ersättning efter enahanda grunder.

3 §.

Vägstyrelsen åligger att ombesörja väghållningens utförande inom vägdistriktet och att anställa för sådant ändamål erforderlig arbetskraft, att förvalta de för distriktets vägväsen avsedda medel, att verkställa vederbörande myndighets och landstingets beslut rörande vägväsendet, att för vägdistriktet utse god man i de fall, där sådan enligt denna lag skall utses, ävensom att vidtaga övriga åtgärder, som jämlikt lag eller författning ankomma på styrelsen.

4 §.

Landstinget må för särskilda delar av vägdistriktet (*vägnämndsdistrikt*), vilkas omfattning landstinget äger bestämma, utse vägnämnder att taga den befattning med väghållningens utförande, som genom särskild instruktion eller annorledes åt vägnämnden uppdrages.

5 §.

Över vägdistriktets tillgångar och skulder ävensom inkomster och utgifter skall vägstyrelsen låta föra räkenskaper, vilka avslutas för kalenderår. Dessa räkenskaper och styrelsens förvaltning skola granskas av tre revisorer, vilka jämte ett lika antal suppleanter varje år utses av landstinget, och skola i avseende å granskningen samt den landstinget tillkommande prövning av revisionsberättelsen

bestämmelserna i förordningen om landsting äga motsvarande tillämpning. I revisionen skall deltaga ett av Konungens befallningshavande utsett ombud

Det tillkommer landstinget att bestämma den ersättning, som må utgå till de av landstinget utsedda revisorerna för uppdragets fullgörande, och äger av Konungens befallningshavande utsett ombud att av vägdistriktet åtnjuta ersättning efter enahanda grunder.

6 §.

Vad utöver de för vägdistriktet beräknade inkomster finnes erforderligt för bestridande av dess utgifter, skall täckas genom vägs katt.

Vägs katten utgår efter vägfyrk av följande beskattningsföremål sålunda:

1. All jordbruksfastighet, med det undantag, som nedan sägs, påföres en vägfyrk för varje 200 kronor av taxeringsvärdet.

2. Frälseränta ävensom all annan fastighet, varför fastighetsbevilning utgöres, påföres en vägfyrk för varje 300 kronor av taxeringsvärdet.

3. Inkomst, som uppgår till minst 1,000 kronor och varför bevilning till staten utgöres, påföres en vägfyrk för varje 30 kronor av den beskattningsbara andelen därav.

Vad som icke uppgår till hel vägfyrk bortfaller.

Äldre lotshemman skola, så länge de äro underkastade lotsnings skyldighet, vara befriade från vägs katt.

7 §.

Varje år, efter det taxeringsnämndernas arbeten avslutats, skola häradskrivarna före den 20 juni till vägstyrelsens ordförande insända på årets taxering grundade uppgifter, vilka för varje särskilt slag av beskattningsföremål summariskt angiva ej mindre de taxeringsvärden eller beskattningsbara belopp, efter vilka vägs katt skall utgå, än även därå belöpande antal vägfyrkar.

8 §.

Före den 10 juli varje år skall vägstyrelsen till Konungens befallningshavande insända, jämte de i 7 § omförmälda uppgifter:

1. fullständig redovisning över föregående årets förvaltning;

2. revisorernas berättelse över granskningen av samma förvaltning;

3. styrelsens yttrande över anmärkningar, som må hava förekommit vid granskningen;

4. ett på beräkning över vägdistriktets behållning vid löpande årets slut samt dess utgifter och inkomster under näst följande år grundat förslag till utgifts- och inkomststat för vägdistriktet under sistnämnda år.

Inom samma tid äger vägstyrelsen till Konungens befallningshavande insända de övriga för landstinget avsedda framställningar och förslag, vägstyrelsen aktar nödigt.

De i denna paragraf omförmälda handlingar skola av Konungens befallningshavande minst trettio dagar före landstingets början överlämnas till landstingets ordförande.

9 §.

Landstinget skall, innan det åtskiljes, upprätta fullständig utgifts- och inkomststat för vägdistriktet för nästföljande år, och har därvid att med ledning av de i 7 § omnämnda summariska uppgifter fastställa den uttaxering för varje vägfyrk, som erfordras för skattebehovets fyllande.

10 §.

Vad om debitering, uppbörd och redovisning samt avkortning och avskrivning av landstingsmedel är stadgat skall äga motsvarande tillämpning beträffande vägskatt.

11 §.

Till byggande av landsväg bidrager statsverket efter ty därom är eller må vara särskilt bestämt.

12 §.

Till de särskilda vägdistriktet utgår årligen statsbidrag å sammanlagda kostnaden för distriktets vägunderhåll och vinterväghållning under nästföregående år, däri jämväl inbegripes all förvaltningskostnad, som icke uppenbarligen avser byggande av väg, enligt följande grunder:

1. Kostnadssumman delas med distriktets hela vägfyrktal enligt nästföregående års taxeringslängder; det belopp, som därvid uppkommer, bildar distriktets jämförelsetal.

2. Statsbidraget utgår sålunda:

a. Såsom grundbidrag lämnas 30 procent av distriktets kostnadesumma.

b. Överstiger distriktets jämförelsetal medeltalet av jämförelsetalen för alla distrikt i riket, utgår utöver grundbidraget ett tilläggsbidrag med belopp motsvarande för varje vägfyrk inom distriktet 40 procent av skillnaden mellan distriktets jämförelsetal och nämnda medeltal.

3. I fråga om ödebygdsväg utgår särskilt statsbidrag utöver vad ovan angivits med 20 procent av distriktets kostnad under nästföregående år för vägunderhåll och vinterväghållning å sådan väg.

13 §.

På Konungens prövning ankommer, huruvida och under vilka villkor tillstånd må meddelas vägdistrikt till upptagande av avgifter för begagnande av färjirättning, som i denna lag avses.

5 KAP.

Ordningsföreskrifter.

1 §.

I skogs- eller hagmark skall träd eller buske, som med någon gren skjuter in över vägområdets gräns, genom jordägarens försorg kvistas.

Är för vägs upptorkande eller för erhållande av fri utsikt över vägbanan erforderligt, att träd eller buske borthugges eller att träd, i annat fall än i första stycket sägs, kvistas, skall jordägaren ock vara skyldig att, efter anmaning av vägstyrelsen, därom besörja; dock må jordägaren, där åtgärden för honom medför avsevärd skada, njuta skäligen ersättning därför. Yppas tvist huruvida eller i vad mån ersättning bör utgå, skall tvisten avgöras av gode män på sätt i 1 kap. 15 § sägs.

På Konungens befallningshavande ankommer att i särskilda fall efter omständigheterna pröva, huruvida befrielse från jordägaren enligt denna paragraf åliggande skyldighet att borthugga eller kvista träd eller buske må äga rum.

Uderlåter jordägare efterkomma anmaning att vidtaga åtgärd, varom i första eller andra stycket sägs, äger Konungens befallningshavande förelägga honom viss tid att fullgöra den åtgärd, varom fråga är, vid äventyr att den eljest vidtages på hans bekostnad.

2 §.

Utan Konungens befallningshavandes tillstånd må ej utmed väg uppföras byggnad på mindre avstånd än nio meter från vägbanans mitt; dock äger detta stadgande icke tillämpning å bebyggande av område, för vilket stadsplan fastställts.

Utmed väg må ej heller inom nämnda avstånd utan Konungens befallningshavandes tillstånd förekomma upplag eller vidtagas andra anordningar, som hindra vägens avvattning eller fri utsikt över vägbanan.

3 §.

Utmed väg må ej upptagas grop eller grav av beskaffenhet att för vägens bestånd medföra fara.

4 §.

Väg må ej inkräktas genom upplag av andra ämnen än sådana, som oundgängligen erfordras för vägens underhåll; och må ej heller dessa så uppläggas, att samfärdseln därigenom försvåras eller vägens avvattning hindras.

5 §.

Å landsväg må ej uppsättas grind; dock må Konungens befallningshavande i undantagsfall, när synnerliga skäl därtill äro, tillåta uppsättande av grind å landsväg med allenast ringa samfärdsel.

Finnes eljest å landsväg grind, skall den borttagas, dock må Konungens befallningshavande, därest grinden prövas vara till allenast ringa men för samfärdseln och dess borttagande skulle vålla jordägare synnerlig olägenhet, efter jordägarens framställning medgiva, att grinden tills vidare eller under viss tid bibehålles.

Om borttagande av grind efter ty nu är stadgat åligger det grindägaren att draga försorg. Gör han det ej, äger Konungens befallningshavande förelägga

honom att inom viss tid borttaga grinden, vid äventyr att det eljest varder verkställt på hans bekostnad.

Grind skall hållas avlyftad under den tid av året, som Konungens befallningshavande genom allmän kungörelse bestämmer.

Vad i denna paragraf är föreskrivet skall icke äga tillämpning beträffande grind, där väg korsas av järnväg, spårväg eller vattenväg, ej heller i fråga om grind, som erfordras för gränsbevakningens behov.

6 §.

Hjulring å arbetsåkdon, som användes å väg, skall hava en bredd av minst sju centimeter.

Finnes inom något vägdistrikt eller del därav större minimibredd, än nu sagts, böra stadgas, äger Konungens befallningshavande efter landstingets hörande därom förordna; dock må den bredd ej sättas över tolv centimeter.

Förordnande, varom i denna paragraf sägs, vare dock ej tillämpligt å det fall, att vägfarande från annat vägdistrikt vid tillfälligt begagnande av vägen använder arbetsåkdon med den bredd å hjulringar, som inom sistnämnda distrikt är i allmänhet tillåten.

7 §.

Efter vägstyrelsens hörande må Konungens befallningshavande beträffande viss vägsträcka förordna, att fordon med sådan tyngd, att dess framförande å vägen är ägnat att medföra fara för vägens bestånd eller särskild olägenhet i avseende å dess underhåll, icke eller allenast viss tid av året må framföras å vägen, ändå att fordonets hjulringsbredd står i överensstämmelse med gällande föreskrifter; och äger Konungens befallningshavande tillika föreskriva de villkor, under vilka dylik samfördsel må kunna tillåtas.

Angående automobil är särskilt stadgat.

8 §.

I förordnande enligt 6 eller 7 § skall bestämmas viss dag för dess ikraftträdande. Den dag må vid förordnande enligt 6 § ej sättas tidigare än fyra eller senare än tolv år från det förordnandet gavs, och skall vid förordnande enligt 7 § bestämmas sålunda, att vederbörande trafikanter erhålla det rådrom, som i varje fall kan anses nödigt.

För särskilt fall må Konungens befallningshavande lämna tillstånd att å väg framföra fordon med mindre hjulringsbredd än föreskrivet är.

9 §.

Den tid mark är bar må ej å väg släpas timmer, tyngre redskap eller annat, varav vägen kan skadas; dock ankommer på Konungens befallningshavande att efter omständigheterna pröva, huruvida och på vilka villkor undantag från denna bestämmelse må äga rum.

6 KAP.

Tillsyn å väghållningen.

1 §.

Vägväsendet står under Konungens befallningshavandes vård och inseende. Befallningshavanden tillkommer förty att övervaka väghållningens behöriga fullgörande samt att vidtaga därför nödiga åtgärder, allt i enlighet med vad i denna lag eller särskilda författningar närmare stadgas.

Vid behandling av vägväsendet rörande frågor äger Konungens befallningshavande såsom sakkunnig anlita distriktschefen i vederbörande väg- och vattenbyggnadsdistrikt eller den tjänsteman, som av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i hans ställe förordnas.

Vid utövande av den Konungens befallningshavande åliggande tillsyn över väghållningen biträdes befallningshavanden av vederbörande landsfiskaler.

2 §.

Yppas brist i väghållning och varder ej efter tillsägelse av vederbörande landsfiskal bristen ofördröjligen botad, skall denne genast anmäla förhållandet hos Konungens befallningshavande, som förelägger vederbörande viss tid, inom vilken rättelse skall hava skett vid äventyr, om den tid försittes, att bristen varder på hans bekostnad avhjälpt.

7 KAP.

Ansvarsbestämmelser så ock angående fullföljd av talan.

1 §.

Underlåter medlem av körlag att utföra å honom jämlikt 2 kap. 7 § belöpande arbete, eller eftersätter snöplogfogde vad honom enligt 2 kap. 13 § tredje stycket åligger, eller underlåter medlem av snöploglag att fortskaffa snöplogfogdes uppåd eller att sådant uppåd hörsamma, eller försummar medlem av ploglag, för vilket snöplogfogde icke blivit utsedd, att behörigen fullgöra den ploglaget åliggande vinterväghållning, böte från och med 5 till och med 100 kronor.

Förseelse mot föreskrifterna i 5 kap. 2, 3 och 4 §§ samt 5 § första och fjärde styckena ävensom 6 och 9 §§ eller mot förordnande, som meddelats med stöd av 5 kap. 6 eller 7 §, straffes med böter från och med 10 till och med 200 kronor. Lag samma vare, där jordägare oaktat erhållen anmaning underlåter att vidtaga åtgärd, som i 5 kap. 1 § första stycket sägs.

2 §.

Begås förseelse mot föreskrifterna i 5 kap. 6 och 9 §§ eller mot förordnande, som meddelats med stöd av 5 kap. 6 eller 7 §, med husbondes vetenskap .

av hans hustru, husfolk eller i hans arbete antagen person, ansvare husbonden därför liksom vore förseelsen begången av honom själv.

Därest någon under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse, varom nu är sagt, fortsätter samma förseelse, skall han för varje gång stämning härför utfärdats och delgivits fällas till de böter, som för förseelsen äro stadgade.

3 §.

Till böter enligt denna lag må ej dömas, om å förseelsen följer straff enligt allmän lag.

4 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmänna strafflagen.

5 §.

Över Konungens befallningshavandes beslut i fråga, som i denna lag omförmäles, må klagan hos Konungen i vederbörande statsdepartement föras i den ordning, som för ekonomimål i allmänhet är stadgad.

8 KAP.

Övergångsbestämmelser.

1 §.

Denna lag skall, såvitt ej nedan annorlunda stadgas, lända till efterrättelse från och med den 1 januari 1926.

2 §.

Vägstyrelse skall utses första gången under år 1924 samt träda i verksamhet med 1925 års ingång; och skall den häradskrivare jämlikt 4 kap. 7 § åliggande skyldigheten att före den 20 juni till vägstyrelsens ordförande insända i nämnda lagrum avsedda summariska uppgifter inträda år 1925. I enlighet med denna lags bestämmelser skall landstinget under år 1925 fastställa utgifts- och inkomststat för vägdistriktet för följande år samt bestämma det belopp, vilket år 1925 skall uttaxeras såsom vägskatt. Samma år skola ock utses revisorer till granskning av vägstyrelsens förvaltning under år 1925. Skyldighet att enligt denna lags bestämmelser erlägga vägskatt skall även inträda år 1925; och skall vad i denna lag är stadgat om debitering och indrivning av vägskatt samtidigt träda i tillämpning.

3 §.

I god tid före 1926 års ingång skall Konungens befallningshavande i enlighet med denna lags föreskrifter verkställa indelning av jordbruksfastigheter till snöploglag.

Indelning av jordbruksfastigheter till körlag må jämväl ske redan under år 1925.

4 §.

Hittills varande väghållningsdistrikts tillgångar och förpliktelser skola från och med den 1 januari 1926 övertagas av det nya vägdistriktet, i vilket det äldre distriktet uppgått.

Finnes äldre väghållningsdistrikt under de tre åren närmast före denna lags ikraftträdande hava upplånat medel till bekostande av utgifter, som skäligen bort täckas genom utdebitering av vägskatt, eller genom underlåtenhet att verkställa skälig utdebitering av sådan skatt föranlett, att fonderade medel förbrukats, eller på annat sätt förorsakat, att det nya vägdistriktet vid övertagande av det äldre distriktets tillgångar och förpliktelser lider förfång, äger Konungens befallningshavande ålägga distriktet att lämna det nya vägdistriktet skälig gottgörelse.

Vägstyrelse i äldre distrikt skall så snart ske kan och senast den 1 juli 1926 till vägstyrelsen i det nya distriktet avgiva fullständig redovisning för förstnämnda distrikts ekonomiska ställning vid utgången av år 1925.

5 §.

Den av vägstyrelse i äldre distrikt under år 1925 utövade förvaltning skall granskas och fråga om ausvarsfrihet därför behandlas i den ordning, som stadgas i lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet. Nämnda lag skall efter den nya lagens ikraftträdande även äga tillämpning i den mån sådant är nödigt för fullgörande av förpliktelse, som jämlikt 4 eller 6 § kan för det äldre distriktet uppkomma gentemot det nya vägdistriktet; dock skola för sådant ändamål erforderliga medel utdebiteras å samtliga vägfyrkar i det äldre distriktet till lika andel för en var av dem.

6 §.

Vid 1926 års ingång skall det nya vägdistriktet övertaga samtliga vägar inom distriktet, som då äro föremål för allmänt underhåll, och skola dessa därvid vara försatta i laggillt skick. Finnes brist, som blivit antecknad vid under år 1925 hållen vägsyn eller vars bättrande efter sådan vägsyn i vederbörlig ordning påkallats, icke vara avhjälpt vid vägens övertagande, och skola icke, jämlikt 7 §, äldre lags bestämmelser angående tillsyn å väghållningen tillämpas, äger vägstyrelsen i det nya vägdistriktet låta avhjälpa bristen på den försumliges bekostnad.

7 §.

De, som jämlikt 7 § i lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet äro förpliktade till vägunderhåll in natura, skola under åren 1926 och 1927 vara skyldiga att, om det nya vägdistriktet så fordrar, fortsätta att utföra det vägunderhåll, som dittills ålegat dem, mot erhållande av det belopp, vartill underhållskostnaden bestämts av den i IV kap. i nämnda lag omnämnda nämnd. Det nya vägdistriktet skall dock, utan att anlita berörda sätt att få vägunderhållet utfört, ombesörja vägunderhållet: från 1926 års ingång å minst en tredjedel av distriktets indelade vägar och från 1927 års ingång å ytterligare minst hälften av återstående indelade vägar i distriktet.

Beträffande tillsyn å vägunderhåll, som utföres jämlikt första punkten i första stycket, ävensom i fråga om påföljd för underlåtenhet att fullgöra sådant underhåll skola äldre lags bestämmelser fortfarande äga tillämpning.

Finnes, då vägunderhåll upphör att utföras jämlikt bestämmelserna i första punkten i första stycket, att brist, som blivit antecknad vid senast hållna vägsyn eller vars bättrande efter sådan vägsyn i vederbörlig ordning påkallats, icke blivit avhjälpt, äger vägstyrelsen i det nya vägdistriktet låta avhjälpa bristen på den försumliges bekostnad.

8 §.

Vid behandling av frågor om byggande av väg, vilka vid 1926 års ingång äro beroende på Konungens befallningshavandes prövning, skall därefter denna lag i tillämpliga delar lända till efterrättelse med iakttagande, ifall fråga är om anläggning av ny väg, därav, att landstinget eller dess förvaltningsutskott samt, om vederbörande vägstämma icke blivit hörd i ärendet, jämväl ortsbefolkningen städse skall lämnas tillfälle att yttra sig.

9 §.

Till grund för beräkning av det till vägdistrikt jämlikt 4 kap. 12 § för år 1926 utgående statsbidrag skola läggas de under år 1925 bestridda kostnaderna för vägunderhåll och vinterväghållning jämte det belopp, varmed kostnaderna för enahanda ändamål under år 1926 upptagits i av vederbörande landsting för sistnämnda år fastställd stat, men skall, sedan de verkliga kostnaderna för detta år blivit kända, beräkningen i enlighet därmed jämkas samt erforderlig rättelse äga rum.

10 §.

Väg- och bropenningar, där de hittills av vägfarande erlagts, skola upphöra, då sådant kan ske utan förnärmande av någons enskilda rätt.

11 §.

Finnes kassa samlad för byggnad eller underhåll av bro eller färja, som övertages till underhåll av vägdistriktet, och har den bildats genom sammanskott

av väghållningsskyldiga, äge de att däröver förfoga. I annat fall skall den överlämnas till vägdistriktet.

12 §.

De i 5 kap. 6—8 §§ meddelade bestämmelser skola träda i kraft den 1 januari 1930. Från och med samma dag skall lagen den 28 juni 1907 om bredden av hjulringar å arbetsåtkdon på landet upphöra att gälla, men skola de med stöd av samma lag utfärdade förordnanden, intill dess annat blivit i laga ordning bestämt, fortfarande äga tillämpning.

13 §.

Såvitt här ovan icke annorlunda stadgats, skola dels lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet jämte däri sedermera gjorda ändringar och tillägg, dels lagen den 13 juni 1919 om ödebygdsvägar, dels ock alla övriga stadganden, som strida mot denna lag, upphöra att gälla den 1 januari 1926; dock skall vad i 62 § förstnämnda lag finnes föreskrivet rörande befogenhet för Konungens befallningshavande att medgiva användande av överskott i vägkassa upphöra att gälla redan i och med denna lags utfärdande.

Ej må efter denna lags utfärdande meddelas förordnande om ny vägdelning enligt 36 § i lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet. Ar vid nämnda tid dylik förrättning, om vilken förordnande tidigare givits, ännu icke avslutat, varde vidare åtgärd för förrättningens fortsättande inställd.

14 §.

Där i lag eller särskild författning förekommer hänvisning till lagrum, som ersättes genom bestämmelse i denna lag, skall denna i stället tillämpas.